

**„ФОНД МЕНИДЖЪР
НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ
В БЪЛГАРИЯ“ ЕАД**

Владислав Горанов
Министър на финансите

22 октомври 2015 г., Министерски съвет

Уважаеми дами и господа,

На 19 май анонсирах идеята за създаване на български Фонд на фондовете по време на дискусия между правителството и бизнеса.

Отчитайки засиления интерес по темата, на днешното публично събитие, пет месеца по-късно, бих искал да Ви запозная с конкретно постигнатите резултати от усилената работа през този кратък период, както и какво предстои оттук нататък.

**ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ В РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007-2013**

- **Инструменти за финансов инженеринг бяха предвидени в две Оперативни програми**
  - ОП „Конкурентоспособност”
- инициативата JEREMIE
  - ОП „Регионално развитие”
- инициативата JESSICA

Кратка ретроспекция по отношение на финансовите инструменти в Република България през стария програмен период 2007-2013.

- През първия за Република България програмен период 2007-2013 г. инструменти за финансов инженеринг бяха предвидени в две Оперативни програми (ОП), съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд – ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013 (ОП „Конкурентоспособност”) и ОП „Регионално развитие”.
- В процеса на програмиране, отчитайки характера на финансовите инструменти, както и липсата на опит при тяхното управление и изпълнение на национално ниво, беше предвидено този ресурс да се управлява чрез участието на международна финансова институция, каквато е групата на ЕИБ.
- В резултат на това, в рамките на ОП „Конкурентоспособност” инструментите за финансов инженеринг се изпълняват в рамките на инициативата JEREMIE чрез Холдингов фонд, управляван от Европейския инвестиционен фонд.
- По ОП „Регионално развитие” инструментите за финансов инженеринг се изпълняват в рамките на инициативата JESSICA чрез Холдингов фонд, управляван от Европейската инвестиционна банка.
- Към настоящия момент в рамките на инициативата JEREMIE се изпълняват 5 инструмента за финансов инженеринг, а именно:
  - Гаранции, покриващи загуби на портфейл от заеми;
  - Инструмент, предоставящ финансиране с елемент на споделяне на риска;

- Фонд за рисков капитал;
- Инструмент за промотиране на предприемачеството и предоставяне на първоначално финансиране;
- Фондове за ко-инвестиране.
- Към настоящия момент в рамките на инициативата JESSICA се изпълняват 2 инструмента, както следва:
  - Регионален фонд за градско развитие;
  - Фонд за устойчиво градско развитие на София ЕАД.
- На 15.01.2015 г. се прие Закон за ратифициране на Споразумението за изменение и допълнение на Рамковото споразумение между правителството на Република България и Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) относно изпълнението на Инициативата JEREMIE в Република България и на Споразумението за изменение и допълнение на Финансовото споразумение между правителството на Република България и Европейския инвестиционен фонд относно изпълнението на Инициативата JEREMIE в Република България.
- С приетите промени се предвижда продължаване действието на споразуменията с ЕИФ до 31.12.2025 г., както и създаване на предпоставка за изготвяне на стратегия за управление на рециклирания ресурс на Холдинговия фонд и управлението му съобразно изискванията в Насоките на ЕК относно инструментите за финансов инженеринг, предвиждащи необходимост рециклираните средства от инструментите за финансов инженеринг да се използват за същия тип инструменти в полза на МСП.

Финансови инструменти за програмен период 2014-2020 г.

- Координираща роля на министъра на финансите по отношение на националната политика по прилагане на инструментите за финансов инженеринг по многогодишната финансова рамка 2014 - 2020 г. на Европейския съюз.
- Предварителна оценка съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1303/2013 за 4 оперативни програми, съфинансирани от ЕСИФ:
  - ОП „Иновации и конкурентоспособност“;
  - ОП „Региони в растеж“;
  - ОП „Развитие на човешките ресурси“;
  - ОП „Околна среда“.

По отношение подготовката за новия програмен период 2014-2020 г., касаеща финансовите инструменти, искам да обърна внимание, че с Решение по т. 8 на Протокол № 3 от заседание на Министерския съвет на 25.01.2012 г., в Устройствения правилник на Министерството на финансите се регламентираха конкретни правомощия на министъра на финансите (и функции на дирекции „Финанси на реалния сектор“, „Държавен дълг и финансови пазари“, „Национален фонд“ и „Международни финансови институции и сътрудничество“). Във връзка с последното, в сила от 01.08.2012 г., бяха направени съответни изменения и допълнения в Устройствения правилник на Министерството на финансите (МФ).

Съгласно извършените промени „министърът на финансите „координира националната политика по прилагането на инструментите за финансов инженеринг по многогодишната финансова рамка 2014 - 2020 г. на Европейския съюз“.

Обръщам внимание на този факт, тъй като новият програмен период 2014-2020 постави пред нас нови предизвикателства:

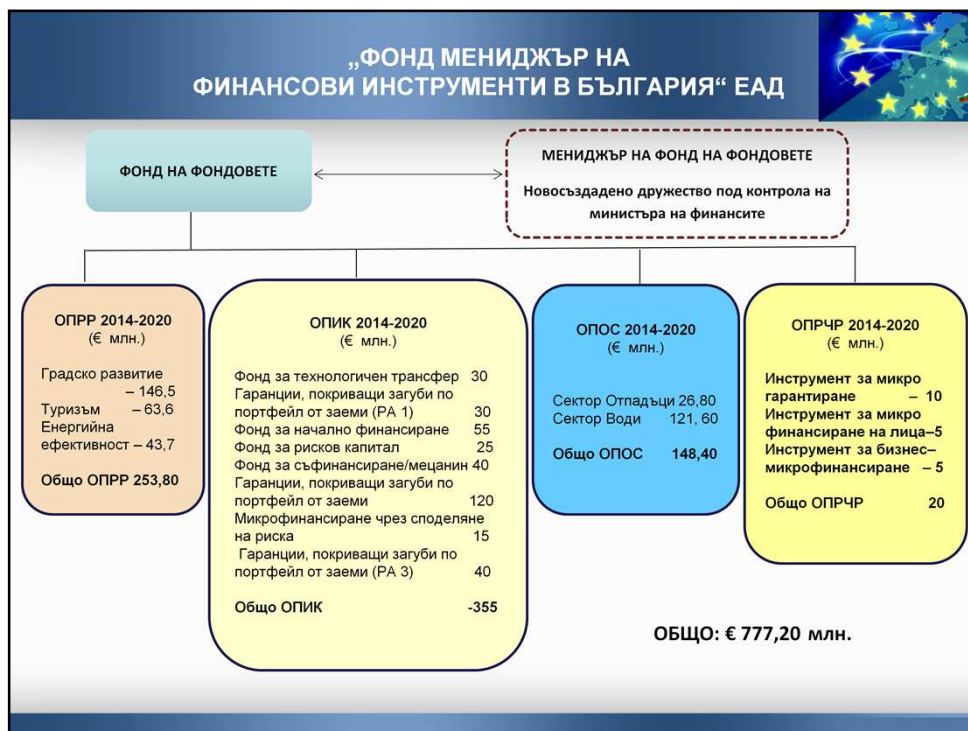
- Фокус от страна на ЕК върху по-силната роля на финансовите инструменти, без да отменя значението на безвъзмездната помощ;
- Двукратно увеличение на ресурса за Република България, който ще се управлява чрез финансови инструменти, но също и на оперативните програми и сектори, които ще ги прилагат;
- Експертите на ЕИБ и ЕИФ през програмен период 2017-2013 г. демонстрираха висок професионализъм и спазване на правилата за добро управление на

публичните средства. Същевременно беше идентифицирана недостатъчна степен на трансфер на Ноу-хау и гарантиране на необходимата приемственост. Последното поставя страната в неблагоприятна позиция за втория програмен период и без предприемане на съществени промени в краткосрочен и дългосрочен план, Република България остава зависима от външната експертиза по отношение управлението на тези, придобиващи, както вече казах все по-голяма значимост в Европейския съюз, финансови инструменти.

Беше извършена предварителна оценка за идентифициране пазарните неефективности/неуспехи и/или неоптимални инвестиционни ситуации, недостига на финансиране (несъответствието между търсенето и предлагането на различните видове финансови инструменти) и нуждите от инвестиции в съответната сфера.

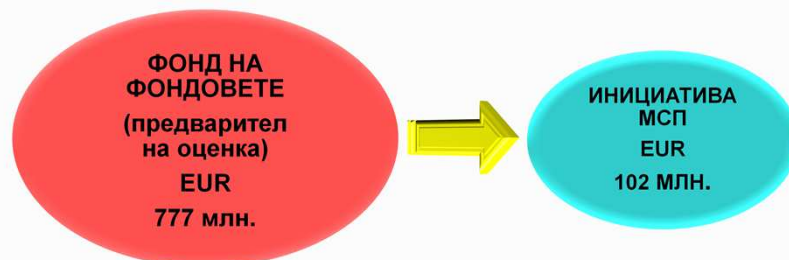
Една от целите на извършената предварителна оценка беше да се идентифицират възможности за подобряване на достъпа до финансов ресурс чрез ефективно използване на финансовите инструменти в програмен период 2014-2020 г. с оглед насърчаване на растежа и заетостта и осигуряване на по-благоприятна бизнес среда в следните насоки - подобряване на привлекателността и качеството на живот, включително подобряване на екологичната, транспортната и енергийната инфраструктура, насърчаване на предприемачеството и иновациите и създаване на повече и по-добри работни места, както и ефективно управление на битовите отпадъци.

В обхвата на извършената предварителна оценка попаднаха четири оперативни програми - „Развитие на човешките ресурси“, „Иновации и конкурентоспособност“, „Региони в растеж“ и „Околна среда“, по които се предвижда предоставяне на финансова помощ чрез финансови инструменти за програмен период 2014-2020 г.

На този слайд виждате обобщени резултатите от предварителната оценка, извършена за четирите програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд за програмен период 2014-2020.

Тук искам да подчертая, че оценката на общата сума, която следва да бъде заделена за финансови инструменти в рамките на четирите оперативни програми, възлиза приблизително на 777 млн. евро.

От тези средства, допълнително в преговори с Европейската комисия, беше взето решение 102 млн. евро за бъдат заделени за Инициативата за МСП.

Съответната нова оперативна програма вече е одобрена от ЕК на 13.10.2015 г.

Текат преговорите по конкретните споразумения във връзка с Инициативата.

**Предварителна оценка съгласно изискванията на
Регламент (ЕС) № 1303/2013**

- Структуриране на управлението на финансовите инструменти чрез Фонд на фондовете

В резултат на извършената предварителна оценка бяха предложени и няколко варианта за структура за изпълнение на финансовите инструменти.

В тази връзка, вземайки предвид натрупания опит при изпълнението на инструментите за финансов инженеринг за програмен период 2007-2013 г., като най-удачен бе оценен вариантът със създаване на единен Фонд на фондовете.

Нееднократно вече сме изтъквали предимствата на този подход, но отново бих желал да обърна внимание върху тях, а именно: постигане на икономии от мащаба, предвид факта, че финансови инструменти по различните оперативни програми, които са насочени към една и съща категория бенефициенти ще могат да бъдат обединени, както и създаване на устойчивост на управлението и изпълнението на финансовите инструменти и изграждане на необходимата експертиза на национално ниво.

При избор на един Фонд за всички оперативни програми процедурите, свързани с изпълнението на финансовите инструменти, като разработване на инвестиционна стратегия, правни процедури, извършване на одит, докладване и вътрешен контрол, ще се изготвят еднократно за единния Фонд на фондовете.

**„ФОНД МЕНИДЖЪР НА
ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ В БЪЛГАРИЯ“ ЕАД**

- Правен анализ на изискванията на европейското право за възможните форми за управление на финансовите инструменти за програмен период 2014 – 2020 г. и предложение за форми на структура.
- **Предимства на новия подход:**
  - постигане на икономии от мащаба;
  - финансовите инструменти по различните оперативни програми, насочени към една и съща категория бенефициенти ще могат да бъдат обединени;
  - създаване на устойчивост на управлението и изпълнението на финансовите инструменти;
  - изграждане на необходимата експертиза на национално ниво.

След извършената предварителна оценка, в допълнение беше сключен договор с Адвокатско дружество „Цветкова, Бебов, Комаревски“ на 15.05.2015 г., в рамките на който беше изготвен Анализ на изискванията, както на европейското, но и на националното законодателство по отношение на възможните форми за управление на финансовите инструменти за програмен период 2014-2020 г., както и дадени конкретни предложения за форми на структурата.

Отчитайки натрупания опит при изпълнението на инструментите за финансов инженеринг за програмен период 2007-2013 г., като подходящ вариант за създаване на структура на изпълнение на финансовите инструменти за програмен период 2014-2020 г. беше предложено създаването на Фонд на фондове съгласно чл.38, параграф 4, б. „а“ от Регламент (ЕС) № 1303 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г.

Цялостната концепция, препоръчана от адвокатското дружество вече беше представена от мен при първия анонс на възприетия подход, поради което тук не бих навлизал в детайли.

Искам само да подчертая, че Министерството на финансите стриктно следва предоставената от дружеството „пътна карта“ на основните стъпки за учредяване на новата структура.

**„ФОНД МЕНИДЖЪР НА
ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ В БЪЛГАРИЯ“ ЕАД**

- С **Разпореждане № 3 от 22 юли 2015 г.** на Министерския съвет беше учредено еднолично акционерно дружество с държавно участие в капитала „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД.
- Определяне членове на Надзорния съвет Министерския съвет определи Надзорен съвет в състав от 7 члена - представители на министерствата, които имат функции по координация, изпълнение и управление на финансовите инструменти.
- Избор на Управителен съвет - при спазване на специфичните изисквания на чл. 7, ал. 2 от Делегирания регламент № 480/2014, Надзорният съвет избра Управителен съвет от 3-ма членове:

Валери Белчев, Иван Даков и Мартин Дановски

- Вписване на дружеството в Търговския регистър – 15.10.2015 г.

В съответствие с концепцията на правителството за създаване на Фонд на фондовете и Мениджър на Фонда на фондовете през последните 5 месеца, един изключително кратък период от време, бяха предприети следните стъпки и постигнати следните конкретни резултати:

С Разпореждане № 3 от 22 юли 2015 г. на Министерския съвет беше учредено еднолично акционерно дружество с държавно участие в капитала „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД. Дружеството е с предмет на дейност управление на финансовите инструменти, които ще бъдат прилагани по програмите, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд, както и по Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство в България, и е с двустепенна система на управление - Надзорен и Управителен съвет.

Дружеството ще отговаря за изпълнението на финансовите инструменти, които заедно с другите форми на подкрепа (безвъзмездни средства, награди, възстановима помощ), предвидени в Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г., представляват част от подкрепата, предоставена на България от Европейските структурни и инвестиционни фондове чрез оперативните програми.

Регистрацията на дружеството и вписването му в Търговския регистър е факт от 15.10.2015 г.

В съответствие с Разпореждане № 3 от 22 юли 2015 г. на Министерския съвет

беше определен Надзорен съвет в състав от 7 члена, представители на министерствата, които имат функции по координация, изпълнение и управление на финансовите инструменти. От своя страна, при спазване на специфичните изисквания на чл. 7, ал. 2 от Делегирания регламент № 480/2014 за притежание на подходяща професионална квалификация, експертни знания и опит при управлението на финансови инструменти, и при съблюдаване на разпоредбите на националното законодателство, Надзорният съвет избра Управителен съвет, който се състои от 3-ма члена.

Членовете на Управителния съвет са:

г-н Валери Белчев

г-н Иван Даков

г-н Мартин Дановски,

които ви представяме на настоящото събитие. Те притежават дългогодишен професионален опит във финансовата сфера, в това число дизайна и изпълнението на финансови продукти, задълбочена експертиза и добро познаване на корпоративния пазар и сектора на малките и средни предприятия, опит в управлението на международни компании, както и в управлението и изпълнението на проекти, финансирани от Европейските структурни фондове.

**„ФОНД МЕНИДЖЪР НА
ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ В БЪЛГАРИЯ“ ЕАД**

- Сключване на споразумения за предоставяне на техническа помощ със:
  - ✓ Световна банка
  - ✓ Европейска инвестиционна банка
  - ✓ Европейска банка за възстановяване и развитие
- Ефективно започване работа на консултантите във връзка със сключените Споразумения

Създаденото дружество - Мениджър на Фонд на фондовете, трябва да отговори на изискванията за добро корпоративно управление, да предприеме стъпки за ограничаване риска от политическо влияние над оперативните решения, както и да докаже професионален опит и квалификация на служителите за управление на финансови инструменти.

С оглед осигуряване спазването на европейските изисквания бяха проведени преговори с Международната банка за възстановяване и развитие (МБВР), Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), и Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) за оказване на техническа помощ, с която да се гарантира професионално и ефективно управление на средствата от ЕСИФ и използване на възможностите на финансовите инструменти да мултиплицират публичния ресурс чрез мобилизиране на частен такъв.

В резултат на проведените преговори и в изпълнение на одобрените и подписани от правителството общи Меморандуми за разбирателство с трите международни финансови институции, бяха сключени споразумения за оказване на техническа подкрепа за създаването на Фонд на фондовете и Мениджър на Фонда на фондовете, които се финансират по оперативна програма „Техническа помощ“ и са със срок на изпълнение до 31.12.2015 г.

Експертизата на ЕИБ, ЕБВР и МБВР е необходима на страната ни и се предвижда да бъде използвана и през периода на изпълнение на финансовите инструменти у нас.

Специалистите, ангажирани от страна на посочените институции, ще изготвят и

представят конкретни резултати, основните от които са:

система за управление и контрол на Мениджъра на Фонда на фондовете, която включва подготовка на всички документи, необходими за функционирането на Мениджъра на Фонда на фондовете, като: Процедурни правила на Мениджъра на Фонда на фондовете, описание на организационната структура, план за набиране на персонал, процедури за мониторинг и докладване от Мениджъра на Фонда на фондовете на управляващите органи;

инвестиционна стратегия, в т. ч. на стратегия за излизане/приключване прилагането на финансовите инструменти в края на програмния период 2014-2020 г.;

проекти на финансови споразумения между управляващите органи и Мениджъра на Фонда на фондовете по 4-те оперативни програми, по които е извършена предварителна оценка и се предвижда прилагане на финансови инструменти (ОП „Региони в растеж“, ОП „Иновации и конкурентоспособност“, ОП „Околна среда“ 2014-2020 и ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014- 2020);

характеристики на Информационната система.

Учреден е Координационен комитет с представители на трите банки и ЕК, който ще дава становище по възникнали текущи въпроси и участва в процеса по одобрение на изготвените документи, така че последните да отговарят на изискванията на европейската и национална правна рамка.

Утре, 23 октомври 2015 г., предстои провеждането на второто заседание на Комитета, на което ще се разгледат първите представени вече резултати, касаещи организационната структура на дружеството.

Предстои:

- Структуриране на дружеството
- Подбор на експерти и съставяне на екип
- Оценка на изградените структури на новото дружество
- Сключване на финансови споразумения с Управляващите органи
- Обявяване на първите схеми
- Продължаване на Споразуменията с трите банки с цел оказване на техническа помощ през целия програмен период 2014 – 2020.

Следващите основни стъпки, които предстоят в очертания времеви период до края на м. март, 2016, виждате на този слайд.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!